

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XIII.

V Celovcu, 30. velikega travna 1894.

Štev. 15.

Prvi občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico.

Na binkoštni pondeljek hiteli so rodoljubi obširne Velikovške okolice v prijazno vas Šteben, kjer se je imel vršiti prvi občni zbor Ciril-Methodove podružnice za Velikovec in okolico. Pozno se je v tem okraju ustanovila podružnica, in da so jo ljudje že težko pričakovali, priča obilna vdeležba pri prvem občnem zboru. Prihajali so kmetovalci in drugi rodoljubi od vseh strani in nabralo se jih je nad 300, tako da v dvorani za zborovanje še vsi prostora niso dobili. Osnovatelji so obžalovali, da niso prosili dovoljenja, da bi smeli zborovati pod milim nebom. Na vrtu in hiši (gostilnici pri Likebu) so vihrale cesarske, slovenske in koroške zastave. Dvorana za zborovanje pa je bila ozaljšana s papeževino in cesarsko podobo. Kot vladni komisar je prišel g. Kremenšek iz Velikovca. Zborovanje je otvoril kot poverjenik družbe gosp. Jožef Pušl, posestnik iz Št. Jurja. Pozdravil je zborovalce in dal besedo g. Ražunu.

Gosp. Matej Ražun iz Celovca je govoril o verski šoli. Sklical se je na večkrat izražene želje in na okrožnice sv. Očeta papeža, v katerih so tako živo povdarjali potrebo krščanske izreje otrok. Šola je podlaga prihodnosti, rekel je govornik, zato morajo šole prav uravnane biti. Kaj je šola, tega nekateri ne vejo, drugi pa nočejo vedeti. Pouk v sedanjih šolah je obrnjen le bolj na posvetne reči, pozornost se obrača večinoma le na vednost in bistrenje pameti (v naših koroško-slovenskih šolah se to ne, ampak le na ponemčevanje). Mi kristjani pa verujemo v neumrjčenost naših duš in vemo, da smo na zemlji le popotniki, naša prava domovina pa je v nebesih. Zato mora biti naša prva skrb, da poti v nebesa ne zgrošimo, in za ta namen je najboljši pomoček dobra krščanska izgoja, verska šola. Naša duša je nepokojna, dokler v Bogu ne počiva, pravi sv. Avguštin, zato sama vednost človeka ne stori srečnega, toliko več pa mirna vest in lepo krščansko življenje. Duh sedanjih šolske postave je tak, kakor bi bile vse vere enako vredne, zato se tako malo važnosti poklada na versko izgojo. Mi pa pravimo, da vednost nič ne pomaga brez dobrega srca; naša krščanska vera pa srce požlahnuje, zato mora biti šola krščanska, da ne bo samo poučevala, ampak blažila tudi srce in utrjevala pravo voljo. Zato se mi Slovenci ne moremo pridružiti tistim, ki sedanjim šolam pojejo in ravno danes praznujejo 25letnico nove šolske postave. Kdo pa je naredil to šolsko postavo? Izdelala sta jo dva Juda (Glaser in Beer) in „katoličan“ Hasner, ki je hotel v Hallu na veliki petek meso jesti, pa še liberalni gostilničar mu ga ni hotel dati. To šolsko postavo so nam vsilili le nemški liberalci, slovanski poslanci so bili zoper njo. Ko se je v državnem zboru sprejela, glasovali so Poljaki, Slovenci in Hrvati zoper njo. Čehov pa takrat v zboru ni bilo. Ni zadosti, če se reče, da se v šoli nič ne govori zoper vero; pri krščanski šoli morajo tudi učni pripomočki krščanski biti, namreč krščanske učne knjige, krščanske podobe v šolski izbi in krščanski učitelji. Zdaj pa tega ni. Da bomo dosegli versko, v resnici krščansko šolo, moramo voliti le take poslance, ki nam bodo obljubili, da se hočejo poganjati za versko šolo.

Potem je govoril gospod Filip Kandut iz Šmihela za slovensko šolo na blizo tako: Moj predgovornik je imel lahko delo; kajti za versko, za krščansko šolo so naši kmetovalci vsi. Pa mnogo je zaslepljenih kmetov, ki so preveč zaljubljeni v nemščino in tudi ne poznajo pravega namena ljudske šole. Oni mislijo, da šola nema drugega namena, kakor da se otroci naučijo nemškega jezika. Pa še sedanja šolska postava, ki je slaba, kaj takega ne trdi, ampak ona pravi, da je namen ljudske šole versko-nravna izgoja mladine, to je krščanska izreja. In če bi res učenje nemščine edini

namen naših šol bil, bi morali kmetje vendar na svojih lastnih otrocih videti, da se ta namen ne doseže, ker je le malo otrok na deželi, ki bi se v sedanjih šolah dobro nemško naučili, da bi znali nemško gladko govoriti, pa tudi nemške kajige in časnike ne samo brati, ampak tudi prav razumeti (zastopiti). Nam slovenskim rodoljubom se očita, da smo „nazadnjaki“, da smo nasprotniki omike in napredka. To pa ni resnično. To ne moremo biti in ne smemo biti. To ne moremo biti, ker je od šol odvisna bodočnost naših otrok. Vednost je otrokom bolj potrebna, ko denar in premoženje. Mi pa tudi ne smemo biti nasprotniki omike, ker bi postali potem nasprotniki našega naroda, kateri si zamore le po omiki pomagati iz sedanjega žalostnega stanja. Mi tedaj nismo nasprotniki šol, ampak mi nasprotujemo le takim šolam, kakor so zdaj. Slavní Petrarka je rekel: „Učitelj bo pri šolarju največ opravil, ako mu govori do srca.“ Jaz bi pa še dostavil: največ bo opravil tudi s tem, da z otrokom govori v maternem jeziku, da ga otrok zastopi. Tako sta delala tudi sv. brata Ciril in Metod, zato smo si ju izbrali za varha naše šolske družbe. — Nasprotniki pravijo: „Saj se v sedanjih šolah tudi slovenski uči.“ O pretveza! V prvem letu jim pokažejo slovenske črke, v poznejših letih pa še te pozabijo, ker je potem vse nemško. Ali se pa morda zavolj tega nemščine prav dobro naučijo? Prepričajte se sami in izprašujte jih! Brati znajo po nemško, razumejo pa nič, kaj berejo. Ko smo mi že dolgo let prosili in trkali, odkazali so slovensčini tri ure na teden. Pa vi sami veste, kako se tem slovenskim uram godi. Ne marajo za nje ne učitelji, ne otroci, ne stariši; vse je tako uravnano, da zgubijo otroci veselje do teh ur. (Da ne bomo preobširni, opozarjamo na govor g. poslanca dr. Gregorca, ki smo ga v „Miru“ prinesli; tudi tam je vse to razloženo, kar je govoril g. Kandut. — Op. ured.) Govornik je končal z besedami: Če hočemo dobiti prave šole, če hočemo napredovati in omikati se v krščanskem in slovenskem duhu, oklenimo se družbe sv. Cirila in Metoda, in znaga bo naša!

Za njim je govoril gospod France Treiber iz Celovca o družbi sv. Cirila in Metoda na blizo tako: Naša šolska družba hoče versko in slovensko šolo, zato si je za svoja patrona ali varha izvolila sv. brata Cirila in Metoda, ki sta tudi slovenske narode poučevala v krščanski veri in v slovenskem jeziku. Potem popisuje govornik življenje in delovanje obeh svetnikov, ki je našim bralcem po večem že znano. Potem popisuje delovanje družbe sv. Cirila in Metoda in nadaljuje: Družba je ustanovljena zoper naval Nemcev in Lahov, ki sta dva velika in mogočna naroda in skušata z usiljevanjem nemških in laških šol nam maloštevilnim Slovincem še to malo vzeti, kar je nam še ostalo. Nekdaj so se Slovenci razprostirali na jugu po celi Benečiji noter do Vidrone (Verone), na severu pa do Smerečnika (Semmering) in še čez in do Turških planin, čez celo sedanjo Štajersko in Koroško, in še čez velik del sedanjih Turovelj (Tirolov). Naše meje grejo vedno bolj nazaj, ker se Slovenci hitro naučijo tujega jezika, na nemški meji postajajo Nemci, na laški meji pa Lahji. Da bi se to potujčevanje Slovencev še hitreje vršilo, delajo Nemci in Lahji med nami nemške in laške šole in vabijo v nje naše otroke. Mnogi Slovenci so tako nespametni, da to še za dobroto štejejo, kar je njim v pogubo naperjeno in izmišljeno. Da bi se to umetno potujčevanje Slovencev vsaj nekoliko zabranilo, ustanovili so omikani slovenski rodoljubi družbo sv. Cirila in Metoda, ki hoče vstanovaljati slovenske šole tam, kjer so najbolj potrebne, in sploh pospeševati slovensko šolstvo in izobraževanje. Ta družba je res verska: to kaže že njeno ime, ker ima dva svetnika za varuha; to se vidi nadalje iz tega, ker imajo vsi Slovenci do nje zaupanje, in jo zdatno podpira veliko število duhovnikov; vi bote na tem lahko spoznali, da je družba verska, ker bo na Velikovški šoli nastavila nune za učiteljice. Družba je v teku 8 let nabrala 60.000 gld., porabila pa 45.000. Lani je bilo do-

hodkov 16.000, stroškov 13.000 gld. Družba vzdržuje 12 zavodov, med njimi zavzema prvo mesto 5razredna šola v Trstu. Tam je bila slovenska šola najbolj potrebna, ker je v mestu nad 20.000 Slovencev, ki so morali prej svoje otroke pošiljati v laške šole. Šola se je pa v Trstu tudi zato ustanovila, da se dejansko dokaže, da je tam slovenska šola potrebna. Potem se je družba ozrla na Koroško in bo šolo naredila najprej v Velikovcu. Tu je nad 400 šolskih otrok, med njimi več ko polovica slovenskih, ki zdaj v šoli ne čujejo nobene slovenske besedice, in vendar morajo tudi Slovenci plačevati za Velikovške šole. Kedar bo ta šola ustanovljena, oklenite se je in pridno pošiljajte svoje otroke v njo. Na tej šoli se bo tudi nemščina učila, ne pustite se torej strašiti z lažjo, da otroci v tej šoli ne bodo slišali nobene nemške besede. Podpirajmo torej družbo sv. Cirila in Metoda, to je apostolsko delo, nadaljevanje dela svetih bratov Cirila in Metoda.

Zatem je sledilo vpisovanje udov in volitev stalnega odbora. Vpisalo se je 84 udov, ki so vplačali 60 gld., kar je gotovo dober začetek.

V odbor Velikovške podružnice sv. Cirila in Metoda so bili voljeni: načelnik: Jožef Pušl p. d. Štefan v Št. Juriju; tajnik Val. Gross p. d. Krošelj v Striholčah; blagajnik: Matevž Škofic p. d. Murk v Št. Juriju; njihovi namestniki: Fr. Reš, trgovec v Šmiklavžu; Jurij Rutar p. d. Klemen v Št. Petru; Janez Mauhler p. d. Breznik v Št. Petru.

Za stalno izvoljeni predsednik Pušl je potem zborovanje zaključil z živio-klici na svitelega cesarja. Pevsko društvo „Gorotan“ je zapelo cesarsko pesem.

Potem smo šli na vrt, kjer je bila prosta zabava. Kratkočasil nas je posebno „Gorotan“ s svojim milim petjem. Govorile so se tudi razne napitnice, posebno iskrene so govorili gg. Colarič, Kandut in Kesnar. Gospod župnik Kesnar so kmete iz bližnje Velikovške okolice opozorili na veliko korist, ki jo bodo imeli od nameravane slovenske šole. Ves čas je vladalo splošno navdušenje. Omenim še, da je prišlo na zborovanje nekaj liberalcev in socialnih demokratov, pa si niso upali govoriti. Slednjič bodi lepa hvala izrečena gospej krémarici, ki nam je prav dobro in rada postregla. Naj bo priporočena vsem Slovincem tam okoli.

Govor poslanca dr. Gregorca v državnem zboru dne 27. mal. travna 1894.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Konec.)

Zdaj bomo še enkrat pregledali šolske razmere na Koroškem. Slovenski šoli ste dve, ena pri Jezeru enorazredna in druga v Št. Jakobu štiri-razredna; razdeljene pa so šole v Šmihelu in Globasnici, kjer je poleg 31 nemških 864 slovenskih otrok. (Čujte!) Potem je 84 dvojezičnih šol v krajih, kjer Slovenci na gosto vkupaj živijo (in je malo Nemcev med njimi). V te šole hodi 10.188 slovenskih in 1861 nemških otrok. Slednjič je v slovenskih krajih 24 nemških šol, v katere hodi 1216 nemških in 3111 slovenskih otrok. Na teh 114 koroških šolah, v katere hodi 14.132 slovenskih otrok, poučuje 202 učiteljev; od teh jih zna 120 nekoliko slovensko, 82 je pa trdih Nemcev. Če slovenske občine za slovenske učitelje prosijo, pravi deželni šolski svet, da slovenskih učiteljev nema. Tukaj imam en tak odlok od 18. prosinca 1894; dobil ga je krajni šolski svet v Kotmari vesi. V tem odloku se bere: „... učitelja v kratkem nastavitni ni mogoče, ker manjka slovensčine zmožnih učiteljev, zato ste izpraznjeni tudi učiteljski službi v Srednji vesi in na Krčanjah.“ — Deželni šolski svet se torej izgovarja, da nema slovensčine zmožnih učiteljev; resnica je pa le, da jih noče imeti. (Tako je!) Ko bi jih hotel, bi moral več storiti za naraščaj slovensčine zmožnih učiteljev na učiteljski pripravnici v Celovcu. Na Celovski pripravnici je pa zdaj samo 33 slovenskih gojencev

poleg 148 nemških, in slovenščina se obvezen predmet ni. (Čujte! čujte!) Tukaj deželni šolski svet še prsta ne gane. Drugič: on slovenske učitelje preganja. (Tako je!) Slovenskih učiteljev on pač ne mara. (Posl. Ghon: Vi preveč govorite. Posl. dr. Ferjančič: On učitelje strahuje.) Posl. dr. Gregorec: On jih strahuje in preganja; on hoče le nemške učitelje imeti in pa slovenske odpadnike. Ne bom našteval imen, ker sem to poslancu Ghonu obljubil. Govorim le poprek. Neki učitelj je prišel pri okrajnem glavarju v sum, da je naklonjen slovenski šolski družbi. To je bilo kazni vredno. Prestavili so ga za kazen in moral je sredi zime z ženo in 5 otroci 12 ur daleč se preseliti. Nek drugi, prav izurjeni učitelj ni mogel službe dobiti in je Koroško zapustil. Še nek drugi slovenski učitelj, izvrsten mož, kar je priznal celó okrajni šolski nadzornik, moral je letos Koroško zapustiti. Ta učitelj je trikrat prosil za slovensko učiteljsko službo v Št. Jakobu, bil je edini prosilec, pa službe vendar ni dobil; in da bi ne bilo treba, službo v četrtič razpisati, so neko učiteljico tje poslali. (Čujte! čujte!) Da so nemški učitelji koroškemu deželnemu šolskemu совету tako na srce priraščeni, to ni nič čudnega, kajti bolj gotovo se slovenski pouk ne more zabraniti z ničim, kakor s tem, da se v slovenske šole postavijo trdi Nemci za učitelje. Če učitelj slovensko ne zna, je slovenskega pouka seveda konec. Nasprotno je pa čudno, kaka potuha se daje nemškim učiteljem in takim Slovincem, ki se dajo porabiti kot odpadniki. Takim je vse dovoljeno. Povedal bom en zgled, pa brez imena. Neki šolar v Globasnici je dobil s posredovanjem učitelja od nemškega šulferajna ene hlače. (Dr. Ferjančič: Kaj je dobil?) Dr. Gregorec: Ene hlače. (Glasen smeh.) Šolarja so vzeli v dvojezično šolo. Ker pa od velike noči v slovensko šolo hodi, tirjal je učitelj že večkrat hlače nazaj (smeh) in zagrozil je dečku, da mu bo hlače s telesa doli strgal, če jih ne prinese nazaj. (Smeh.) Ta šolar ima pa samo te hlače, in mati mu brž drugih ne more kupiti, in tako si ni upal v šolo priti, da bi mu učitelj hlače ne vzeli, in bi moral deček potem v sami srajci domov iti med smehom svojih součencev. (Smeh.) Če se učitelj proti otrokom tako obnaša, s tem jih že ne bo izomikal, ampak pohujšal. Tako pišejo kmetje v svoji pritožbi na okrajni šolski svet v Velikovcu. (Posl. Ghon: Tega ni noben kmet pisal. — Posl. dr. Ferjančič: To je vse eno, kdo je reč zapisal, grdo je na vsak način, če se učitelj tako obnaša. — Posl. dr. Fuks: Če je res! — Posl. Ghon: Pokažite mi pismo!) Posl. dr. Gregorec: Tukaj imate, pa pogledajte!

Predsednik: Prosim, gospodje, ne motite govornika!

Posl. dr. Gregorec (nadaljuje): Neki drugi učitelj, ki je bil sicer deželnemu šolskemu совету vedno pokoren, vendar ni vse dosegel, kar je želel. Gobanc se včasih gluhega naredi, in tako učitelju ni ustregel. In kaj je učitelj naredil? V svoji jezi si je kupil revolver in peljal se je v Celovec, da bi Gobanca, deželnega šolskega nadzornika, ustrelil. Namera se je pa že prej brzojavno v Celovec naznanila in se ni mogla izvršiti, in tako se je zaprečilo hudodelstvo. Učitelju so orožje vzeli, pa čudno je to, namesto da bi ga izročili sodnji ali pa blaznici (norišnici), peljali so ga pred deželnega predsednika, kateri ga je na njegovo mesto nazaj poslal. Še le čez nekaj mesecev so ga, kakor sem zvedel, zaprli, in menda ga bodo spoznali za blaznega.

Najbolj pa se je svet začudil, — in tukaj mi je bilo dovoljeno, ime naznaniti — ko je bil učitelj Hugo Moro imenovan za okr. šolskega nadzornika v Št. Mohorju, in ko se mu je tudi dovolilo, tam ustanoviti otroški šolski vrtec. Ta mož se je pri deželnem predsedniku in pri deželnem šolskem nadzorniku zelo prikupil in sicer s svojo pesmijo, katero je zložil za nemški „parteitag“, ki je zboroval dné 13. listopada 1892. V tej pesmi primerja koroške Slovence z zmajem, ki je v davnih časih blizo Celovca strašil in ljudi žrl, pa so ga potem ubili. Če se torej koroški Slovinci s svojimi poslednjimi močmi vojskujejo za svojo narodnost, to ne ugaja temu učitelju in izgojevatelju, in on v tej pesmi koroške Nemce kliče na boj zoper Slovence, naj te svoje deželne rojake pobijejo in uničijo. V pesmi se namreč bere: „Zdi se, da hoče strupeni zmaj zopet naraščati v koroški deželi. Treba ga je pokončati tega zmaja, ki spet narašča; Korošec ga mora streti, veste, streti ga je treba, prej ko velik zraste.“ (Čujte! čujte!) Ta zagrizeni nasprotnik Slovencev je postal okrajni šolski nadzornik! Gospodje, kaj si morejo koroški Slovinci pri tem misliti? Oni si ne morejo drugzega misliti, kakor da so šolske oblasti in deželni predsednik ravno take misli, da je treba koroške Slovence streti in pokončati. V takih uradnih pač slovensko ljudstvo ne more spoznati vrednih zastopnikov državne oblasti in svetlega cesarja (dobro!), kajti to lahko rečem, da svetli cesar ne želijo Slo-

vencev streti in pokončati. (Ploskanje. — Posl. Ghon: To ni bilo pisano zoper koroške Slovence, ampak zoper tuje hujskače.) Dr. Gregorec: To-liko nemško tudi mi znamo, da vemo, kaj take besede pomenijo. Predsednik: Prosim ne motite govornika.

Dr. Gregorec (nadaljuje): Dokler bo deželni šolski svet tak, kakoršen je zdaj, dokler mu bo na čelu stal sedanji deželni predsednik, tako dolgo Slovinci ne morejo zaupanja imeti, da bi na Koroškem pravico našli. Zato bom predložil resolucijo, kajti v tej reči nam zamore pomagati le visoko učno ministerstvo. Resolucija se glasi (bere):

- „Visoka vlada se pozivlja, naj javne ljudske šole na Koroškem, v ktere zahajajo slovenski otroci, uredi v smislu čl. 19. drž. osn. postav z dné 21. grudna 1867, in v ta namen naj:
1. sedanjih 84 „utrakvističnih“ šol tako preosnuje, da bodo v resnici dvojezične, da bo namreč slovenščina učni jezik v vseh razredih, nemščina pa se učila kot učni predmet od tretjega leta naprej, pa le v taki meri in taki obliki, kakor to dopuščajo zdravi pedagoški oziri;
  2. sedanjih 24 čisto nemških šol v večinoma slovenskih krajih pa naj razdeli vsako v dva razreda, nemškega in slovenskega, da bo 1316 nemških otrok zahajalo v nemške, 3111 slovenskih otrok pa v slovenske razrede; na slovenskih razredih naj se pouk tako uredi, kakor na zgoraj imenovanih dvojezičnih šolah;
  3. učiteljska pripravnica v Celovcu naj se tako uredi, da bo iz nje prihajalo dovoljno število slovenskega popolnega učiteljev;
  4. za okrajne in deželne šolske nadzornike čez slovenske šole naj se postavljajo le taki možje, ki v narodnih vprašanjih nepristransko in pravično mislijo.“ (Dobro-klicij.)

Nazadnje bi še z gospodom posl. Ghonom rad spregovoril par besed. (Smeh.) On je do zdaj včasih v tej zbornici prav hudo govoril zoper nas slovenske poslance. Pa on ni tako hud, kakor se dela (Smeh.) Ravno narobe. Jaz moram priznati, da se je on čudovitno poboljšal. (Glasen smeh.) Želel bi le, da bi on pri tej misli ostal, in da bi to koroškim Slovincem kaj koristilo. Bil je namreč tako dober, da je s svojim tovaršem Kirschnerrjem prišel na 21. „bauerntag“, ki je zboroval na Ledenicah. Tam je govoril sledeče besede (bere):

„Mi koroški zastopniki ne želimo drugzega, kakor da naj se otroci slovenskih starišev v šolah najprej dobro naučijo svojega slovenskega maternega jezika (čujte! čujte!), zraven pa naj se naučijo tudi nemščine, ki jim je neobhodno potrebna.“

To je prav lepo rečeno, in jaz sem mu za te besede prav hvaležen. To je namreč isto, kar Slovinci sami že davno želijo. Zdaj morate pa Slovincem dati tudi potrebne pomočke, da se bodo tega naučili; ti pomočki pa so: slovenski učni jezik, slovenske šolske bukve, slovenske zmožni učitelji in pravični šolski nadzorniki, potem se bo ta namen dosegel. Slovenski otroci se bodo dobro naučili slovenske in nemščine, kakor je na Koroškem potrebno.

Gospod poslanec je nadalje rekel (bere):

„Zato med nami ne smemo trpeti nepotrebnega boja in prepira. (Dobro!) Med nami naj bo mir!“

To želijo tudi Slovinci. Ta mir se tudi lahko precej naredi. Držite se samo ene besede, in ta se imenuje: pravica! Pa tudi učna uprava mora pravična biti, če hoče šolski prepir odpraviti; ona mora dobrote čl. 19. drž. osn. postav deliti med vse narode; s pravičnostjo bo prišel tudi mir. (Živo ploskanje. Mnogi poslanci stisnejo govorniku roko.)

(Ker je dr. Gegorčeva resolucija našla dovolj podpore, izročila se je proračunskemu odseku.)

Dopisi prijateljev.

Iz Zahomca na Zili. (Nesreča.) Nemila smrt nam je prezgodaj pobrala v vsakem oziru izvrstnega moža Filipa Milonika p. d. Korena na Zahomcu. Na binškošni praznik 13. vel. travna se je mislil v Trbiž peljati, med potom se konj splašil in on je tako nesrečno iz voza padel, da je 17. vel. travna previden s sv. zakramenti, 56 let star, umrl. Za njim ne žaluje samo žena z otroci, za njim žalujemo mi vsi Slovinci iz našega kraja. Rajni je bil v prvi vrsti dober katoličan, natanjko je spolnoval Božje in cerkvene zapovedi, večkrat v letu je sprejel sv. zakramente, na tak način je dajal vsem znancem lepe zglede pobožnosti in boga-boječnosti. Rajni oče je pa bil tudi vnet Slovenec, ki je iskreno ljubil svojo materno besedo in si tudi na vso moč prizadeval, da se narodnost tudi v našem kraju bolj in bolj vzbujala. V Korenovi hiši se najde časopis „Mir“, pri družbi sv. Mohorja so kot dosmrtni udje zapisani sin in obé hčeri, pri podružnici sv. Cirila in Metoda je bil več let tajnik,

pri posojilnici in hranilnici na Bistrici je bil v oboru, pri volitvah je stal zmirom nevstrašljivo in nepremakljivo na katoliški slovenski strani. Ko bi vsi možje imeli enake nazore, tedaj bi pač nemškutarja morala hitro slovensko Ziljsko dolino zapustiti. Bog ga je iz tega sveta poklical, nam bode pa povsod manjkal; Korenovega očeta ne bo več med nami, pa v tolažbo nam more biti, da bode kot dober katoličan od Boga za ves trud nebeško plačilo sprejel in da bode tudi tam s svojo priprošnjo nam pomagal in za nas Boga prosil.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Raznoterosti.) Zapustili so nas obče priljubljeni in čislani gospod kaplan Grm ter se preselili v Šmihel nad Pliberkom. Kot uzoren duhovnik, izborni govornik na leci in izgleden učitelj mladine pridobili so si za svojega kratkega bivanja med nami vsih srca, in težko smo se ločili od njih. Bili so iskren slovenski rodoljub, prijetni v družbi in dober pevec. Čestitamo vrlim Šmihelčanom, da so dobili tako izvrstnega moža v svojo sredo. — Naši sosede v Podgorjah so se odločili, da popravijo in povišajo farovž. S tem bo izpolnjen glavni pogoj, da dobijo spet duhovnega pastirja. Stroškov ne bodo dosti prevzeli, ker je farna cerkev premožna. Želeti bi še bilo, da bi prenehalo strankarstvo med njimi, ki se večidel le od tujcev podpihuje, ter bi bili spet vsi enega duha, namreč zvesti Slovinci in katoličani. — Gospodu oskrbniku knez Lichtensteinove graščine moje opazke v zadnjem dopisu bojda niso bile po volji. Jaz se pa ne spominjam, da bi mu bil kaj hudega očital; naj rajši premisli, da je tudi on rojen Slovan, in da to ravno ne spada med njegove dolžnosti, da bi moral služiti kot orodje nasprotnikom slovenskega naroda in njegovih naravnih in postavnih pravic; gotovo tudi njegov gospodar, svetli knez Lichtenstein, konservativen in pravičen gospod, tega ne želi. — Komisija za pregled Podgorske šolske hiše je bila na licu mesta kmalu po mojem dopisu. Njena razsodba leži še v pisarnici okrajnega glavarstva v Beljaku, in smo prav radovedni na njo. — Naša občina ima velike nadloge s svojimi siromaki. Plačila za reveže, ki so v občini pristojni, naraščajo od dné do dné, da nam je že skoro nemogoče, jih zmagovati. Največ stroškov nam prizadenejo tisti „domačini“, ki so šli na tuje, med svet, in si tam na glavo nakopali kup otrok. Čeravno so nemško znali, oziroma se nemščine med svetom naučili, vendar jih nemščina ne more ubraniti pred revščino. Nemškutarji so nam vedno na ušesa upili: „Le nemško se učite, le nemško, da pojedete lahko po svetu in si pomagata na bolje.“ Zdaj pa vidimo, da tisti, ki so se nemško naučili in so po svetu šli, si niso nič pomagali, in da jim moramo pomagati mi „neumni“ Slovinci, ki smo doma ostali in nič nemško ne znamo. Boljši ko nemščina je to, če se človek v mladih letih kaj takega nauči, s čemur se potem lahko preživi. — Novica, da je ministerstvo dovolilo slovenskim občinam na Koroškem, da smejo političnim oblastnjem dopisovati v slovenskem jeziku, je tudi nas zelo razveselila. Slava hrabrim Šmihelčanom in Bistričanom ter njih uzornemu občinskemu tajniku g. Kandutu! Mi upamo in pričakujemo, da bo tudi naša občina pričela s slovenskim uradovanjem. Naš župan je iskren in neustrašen rodoljub, in mi upamo, da bo našo željo spolnil in našo občino počastil pred svetom s tem, da se poprime slovenskega uradovanja. Kjer gre za slovenske pravice, hočemo mi Št. Jakobčani vedno med prvimi biti!

Iz Vogrč. Ena najstarejših je naša fara, pa odkar smo bili v svojo veliko žalost odcepljeni od Labudske škofije, še nismo imeli tukaj birme. Letos vendar se je spolnila želja, katero smo toliko let gojili. Imeli smo v svoji sredi našega višjega pastirja prečastitega knezoškofa Jožefa. Pripeljali so se k nam 9. vel. travna okoli pete ure popoldne, da pogledajo kraj in cerkev, podelijo pa tudi otročičem zakrament sv. birme. Sprejeli smo jih s častjo, kakoršna je le mogoča na deželi med prostimi kmetovalci. Visok maj s slovensko zastavo na vrhu, kterege so naši pridni fantje in skrbni možje v bližini cerkve postavili, je že od daleč pozdravljal visokega gosta. To in unostran ceste so stala zelena drevesa z obilnimi vencji, ktere so že več dnij poprej spletale vaške dekleta. Dvojne slavne vrata so bile ukusno okinčane in s primernimi napismi ozaljšane. Ko knezoškof izstopijo, pozdravijo jih s kratkimi besedami naš g. župnik in mlada deklica jim izroči cvetlični šopek. Z molitvijo se podamo v cerkev, in glasno molili so z nami tudi naš višji pastir. Druzega dné je bila procesija iz farovža v cerkev, kakoršna je pri škofovej obiskavi v navadi. Po opravljeni tihi škofovi sv. maši so iz lece velečastiti župnik g. M. Randl govorili mično pridigo, katero so tudi milost. knezoškof pazno poslušali. Kaj prijetno je pa tudi poslušati pridigarja, ki v toliko lepi slovenščini govori, kakor Švabeški gospod župnik. Birmanih je bilo 78 otrok. K Božji mizi jih je pristopilo 109.

Vsa opravila so se vršila v najlepšem redu. Za vse bodi Bogu najvišjemu čast, faranov najtoplejša zahvala pa tudi Njih milosti našemu višjemu pastirju Jožefu, prečastitej duhovščini in vsem, ki so kolikorkoli k tej slovesnosti pripomogli!

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 1. do 20. mal. travna t. l. naklonili naslednje darove: Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ 17. zbirko kronin darov, nabrano od 1. do 30. sušca t. l. v znesku 520 kron 20 vin. — doslej je „Slov. Narod“ nabral blizu 7000 kron; sl. ženska podružnica v Sezani po blagajničarici g. Franji Gulič 100 gld.; č. gg. Mariborski bogoslovci za 1893. l. 68 gld. 40 kr. poleg basa za tamburice, ki ga je od družbe prejel „klub slovenskih tehnikov“ na Dunaju; sl. posojilnica v Ribnici drugo polovico pokroviteljne v znesku 50 gld.; sl. posojilnica v Celju za leto 1894. lep prispevek 50 gld.; sl. posojilnica v Konjicah 25 gld.; v. g. Franc Lenc, župnijski upravitelj v Kazazah, 13 gld. nabranih pri obnem zboru podružnice za Pribloves in okolico, sl. posojilnica v Ornomlji 10 gld.; gosp. Rudolf Kosar, učitelj v Juršincih, za „pisanko“ ob raznih prilikah nabranih 9 kron 20 vin.; v. g. župnijski upravitelj Karol Kirehmayr 5 kron, ki so jih darovali: v. g. pošiljatelj in posestnik v St. Jurji pri Velikovu: Matevž Skofic, Jože Pušl, Jože Daneš, Karol Lipnik; g. Brunner iz Novega mesta 2 kroni. — Za zidanje slovenske šole v Velikovu sta darovali: Sl. posojilnica v Spodnjem Dravbergu 100 gld. in v. g. deželni arhivar Ant. Koblar 5 gld. — Sl. „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ je podarilo 100 izvodov „Knjižnice za mladino“. — Iskrena hvala vsem darovateljem, zlasti še naklonjenim nam hranilnicam in posojilnicam! — V nadaljno podporo se vam priporoča:

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Ljubnega na Gorenjskem. (Naša Božja pot.) Božja pot v Ljubnem je bila v prejšnjih časih močno obiskana. Naša Marijina podoba se imenuje „Marija udarjena“, ker jo je bojda enkrat neki mladenič iz lakomišljenosti in porednosti po glavi udaril. Ljudje vejo praviti o več čudežih, ki so se tukaj zgodili. Tako je neka mati blizo Škofje Loke svojo slepo 10letno hčerko zaobljubila naši „Mariji udarjeni“ v Ljubnem, in ko ste sèm prišli in je deklica šla okoli altarja, je na enkrat spregledala in je potem dobro videla. Zeleti bi bilo, da bi se Slovenci spet bolj spominjali „Marije udarjene“ v Ljubnem in jo večkrat obiskovali. Kdor gre na Brezje, mu na Ljubno ni veliko v stran; tako opravi dve Božji poti na enkrat. Bog je res povsod; pa na tiste kraje, kjer se Marija časti, je Bog več milosti obrnil, zato se pa na takih krajih pogosto čudeži godijo. Kdor ima živo in močno vero, se temu ne bo čudil, ako se spominja, koliko je Marija po nedolžnem trpela, ko je bil njen ljubeznjivi, sveti in edini sin v tako strašno smrt peljan. Vse pa je trpela Bogu na čast in nam ljudem v korist.

Iz Ribnice na Pohorju. (Cerkvene zadeve. — Letina. — Nesrečen zakon.) Med vsemi farami Vuzeniške dekanije odlikuje se najbolj Ribnica, ker tudi vse nadkrijuje po številu svojega prebivalstva. Ribnica šteje nad 3000 duš, med tem ko jih ima Vuzenica sama komaj okoli 2000, vse druge pa še dokaj manj. Toda ne gledé na to, da je naša župnija že sedaj velika, da, za dva dušna pastirja tu v hribovju skoraj prevelika, dobimo nemara seasoma k našej župniji še precejšen kos župnije št. Lovrenške, čije prebivalci bi bili rajši ufarani v bližnjo Ribnico, nego v oddaljen št. Lovrenc. Že bo skoraj eno leto, kar je nad 15 kmetov župnije št. Lovrenške vložilo prošnjo na c. kr. namestništvo v Gradec, poslalo posebno deputacijo k milostljivemu knezoškofu, toda o rešitvi še sedaj ni duha ne sluha. Ker tukaj ne pojde za delitev politične oblasti, mislil bi človek, da v tem slučaju nihče ne more delati kakih ovir, torej nam je še toliko bolj čudno, da se stvar le vleče in vleče, dasiravno bi se v enem letu že lahko rešila. Po ugodnej rešitvi tega namena pridobi Ribniška župnija še okoli 300 duš in potem utegne se pokazati potreba, da dobimo v Ribnico dva kaplana. To bi bilo vrlemu in trudaljubnemu gosp. župniku velika pomoč; pa tudi ostali farani bi bili zelo zadovoljni, ker bi lahko večkrat ob nedeljah imeli sv. maše pri podružnicah. Poslednjih imamo v naši fari četiri. Prva in najbližja je posvečena sv. Lenartu, druga v planini sv. Volbenku, tretja v Janževemvrhu sv. Janezu Krstniku, a četrta na glažutah sv. Jožefu. Najlepši ste druga in četrta, med tem ko je tretja mnogo prejemna in tudi drugače le slabo obiskovana. Upamo pa, ker se že delajo priprave, da se v kratkem razširi in prenovi. Pri tej priliki mi je še omeniti darežljivih župljanov, katerim ni preveliko darovati tem podružnicam kak večji dar v olepšavo. Za podružnico sv. Janeza je kupila hiša Martina Kozjaka, bivšega cerkvenega ključarja za doto lani umrle hčerke dva krasna kipa Marije Lurske in sv. Jožefa, ki sta stala nad 150 gld. in služita sedaj prijazni cerkvi v lep okras. Slavnost blagoslovljenja se je vršila na Velikonočni pondeljek. Podružnici sv. Volbenka pa je dal napraviti cerkveni ključar, g. Lipe Strajhar, prostorno omaro za mašno obleko in novo spovednico. Nek drugi daritelj kupil ji je pred par leti nove zvonove. Bog daj, da najdejo vsi ti med premožnimi farani še obilno posnemovalcev! — Letina kaže letos biti dobra, če nam prizanese toča, ki se je že parkrat prikazala. Sadno drevje je letos povsod najlepše

cvetelo in obeta biti polno, ker pri nas letos nimamo hroščev, kakor se baje kažejo na Koroškem in Kranjskem. Tudi sena bo dovolj, ker je žejno zemljo zadnje tedne večkrat pomočil blagodejni dež. — Med novicami, ki so se godile v fari, zasluži, da se omeni žalostni konec dveh zakonskih posestnikov v Hudemkotu. Žena je zbežala od moža ter umrla na rojstnem domu, mož pa tudi ni hotel dalje živeti, niti se zagovarjati pred sodiščem (čemu je ravnal ž njo tako kruto, da je morala pobegniti) pa se je zastrupil z arzenikom in storil žalosten konec. Pravijo da se mu je zmešala pamet vsled silnega pitja omtljivih pijač. Zapustila sta več maloletnih otrok in lepo posestvo, cenjeno na 11.000 gld. Iz tega se torej razvidi, da bogastvo še ne nadomešča med zakonskimi ljubega miru, da je „pamet dokaj boljša, nego žamet“. Toda ker le vse, kar leze in gre, hrepeni po bogastvu, ter radi njega prodaja večkrat svojo dušo vragu, mora Božja previdnost pokazati včasih ljudem, da ono prinaša večkrat le nesrečo, kakor jo je prineslo tema dvema, ki bi bila še lahko in dobro živela, ko bi namesto bogastva imela nekoliko več pameti. Dal Bog, da bi ta zgled ne bil brezvspešen.

Glasovi nasprotnikov.

„Učite se slovenski.“

Tako kličejo, — čujte in strmite! — svojim nemškimi rojakom Beljaške „Kärntner Nachrichten“ in za njimi ponavljajo ta klic tudi drugi nemški listi. Od kod to, da isti listi, ki so še pred kratkim časom trobili med svet, da je slovenščini na Koroškem že odklenkalo, da se tú gane samo še par kranjskih „hujškačev“ itd., sedaj opominjajo svoje rojake, naj skrbé, da se bodo njih otroci priučili tudi slovenščini! Zmagala je naša pravična stvar, razsodilo se je, da se morajo sprejemati in reševati tudi slovenski dopisi pri raznih uradih in zato morajo i nemški prenapetneži priznavati, da Slovan gré na dan. Dosedaj nemškim uradnikom ni bilo treba znati slovenski, ker so vse slovenske dopise kratkomalo zavračali. Sedaj pa morajo znati tudi slovenski, če hočejo služiti svoj kruh med Slovenci. In da bi nemški gospodje ne izgubili masnega kruha med Slovenci, zato sedaj nemški listi, sicer s kislim obrazom, priporočajo učenje slovenščine. — Vprašamo pa, zakaj se ravno tisti listi toliko branijo slovenskih šol, v katerih bi se slovenska mladina mogla toliko izuriti, da bi si lažje služila kruh? Glejte Slovenci! Nemški liberali nam usiljujejo nemščino, svoje otroke pa učé slovenski, le z namenom, da bi se med nami košatili in imeli dobre službe Nemci! A to naj jim ne obvelja! Zahtevajmo povsod, v šolah in uradih svoje pravice, zahtevajmo povsod slovenske šole in slovensko uradovanje, ker s tem zboljšamo si svoje stanje in preprečimo to, da bodo oholi tuji jedli naš kruh, a nam pri tem še bili v obraz! Klin s klinom! —o—

Nemški „šulferajn“

je imel o biinkoštih v Olomucu na Moravskem svoj letni občni zbor, za kterega pa letos ni bilo toliko zanimanja, kakor prejšnja leta. Iz poročila povzamemo, da ima šulferajn 29 šol, od katerih so 4 na Štajerskem in Kranjskem, druge na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Otroških vrteev ima 44, mnogo drugih pa dobivajo redne podpore. Na Koroškem se redno podpirate šoli na Dholci in v Štebnu ob Zili, druge šole dobivajo pa različne podpore. Zlasti vpleta šulferajn na Koroškem učitelje v svoje mrežo, da potem le-ti delajo za njegove namene in izpodkopujejo tla slovenščini. Dva taka učitelja dobivata redno podporo, 71 koroških učiteljev pa je dobilo večje in manjše „Ehrens-gaben“ (!) za nemškutarenje v šolah. Ti Judeževi groši vnamajo koroške učitelje najbolj, da zoper svoje prepričanje, zoper vse nauke p-dagogike ubijajo s silo slovenskim otrokom nemščino v glavo! Dohodkov je imel šulferaju lani 284.547 gld., stroškov 231.242 gld., ki bi se lahko bili porabili v pametnejše in boljše svrhe, nego je ponemčevanje slovenskih otrok. — Pri občnem zboru je podpredsednik dr. Kraus mlatil staro prazno slamo o „hujskanju“ Slovencev („forcirte slovenische Wühlarbeit“), ki motijo nemškega Miheljna tudi že na Koroškem. Pokazalo se je tudi v Olomucu zopet, da je šulferajn le orožje židovskih liberalcev zoper Slované. —o—

Zoper slovenske paralelke na Celjski gimnaziji

močno rogovilijo nemški nacionalci na Koroškem ter sklicujejo shode, na katerih sklepajo gostobesedne resolucije, ki naj zabranijo ustanovitev slovenskih vsporednic (paralelk). Take shode so že sklicali v Celovcu, Beljaku in Velikovu. Ko bi gospodje vedeli, kako se smešijo s takim križanjem,

ki nas Slovencev že dolgo ne moti več! Kljub temu Drava še vedno mirno teče skoz Beljak, Glinja mimo Celovca in Savinja mimo Celja. —o—

Politični pregled.

V državnem zboru se je razpravljalo pro-račun za poljedelstvo in za kupčijsko ministerstvo. Pri prvem so poslanci Povše, dr. Ferjančič in Pfeifer govorili o potrebščinah Kranjske dežele; pri kupčijskem proračunu so se pa potegnili posl. Robič za železnico iz Velenja v Dravograd, posl. dr. Ferjančič za železnico čez Ljubelj, posl. dr. Gregorčič pa za železnico iz Gorice v Ajdovščino. Posl. Pernerstorfer je govoril za osemurni delavnik pri rudarjih, in naj bi država skrbelo za vdove tistih rudarjev, ki so bili od orožnikov v Ostrovici ustreljeni. Minister Falkenhayn mu je odgovoril, da je osemurni delavnik pri rudarjih večinoma že upeljan, posebno v državnih rudnikih. Zastran ponesrečenih (ustreljenih) delavcev je minister oostro grajal tiste hujškače, ki delavce vedno zoper gospodarje dražijo in jih še orožnikom in vojakom pred nabite puške gonijo. Rekel je, da delavcev ne bo osrečil ne 8 urni delavnik, ne občna volilna pravica; nobena druga reč jih ne more osrečiti, kakor ta, da se k Bogu in veri nazaj povrnejo, ker s tem bodo zadobili mir in zadovoljnost srca. Brez Boga pa zadovoljnosti nikdar ne bo. To so pač resnične besede. Minister Falkenhayn je res pravičen in krščanski mož! — Posl. Ghon se je potegnil za konjerejo na Koroškem in prosil državne podpore. — Posl. Morre je govoril za to, naj bi država skrbelo za stare posle na kmetih. — Slovenski poslanci so prosili podpore za po toči poškodovane Dolenjce. Zadeva se je izročila odseku in bodo Dolenjci najbrž nekaj podpore dobili. — Minister Plener in Madejski sta postala tajna svetovalca. — Slovaški so napravili katolišk shod, kterega se je udeležilo 9000 mož. Izrekli so se odločno zoper civilni zakon. — V Krakovem je bil 7. t. m. socialističen shod.

Na Srbskem se godijo čudne reči. Odkar je prejšnji kralj Milan nazaj prišel, je vse narobe. Mladi kralj Aleksander je še le 18 let star, je še premalo skušen in vse stori, kar hoče njegov oče Milan. Ta je pa samoglašen človek in ne spoštuje postav. Zdaj sta preklicala ustavo, to je, državne osnovne postavbe iz leta 1888., namesto teh pa sta v veljavo djala staro, piškavo ustavo iz leta 1869. Ljudstvo je strašno razburjeno in bati se je punta. Nekteri hočejo pregnati kralja in njegovega očeta, in princa Petra Karadžordževića postaviti za kralja. Več takih so že zapri, ki so na sumu, da so hoteli narediti zaroto. Dobrih novic zdaj ni pričakovati iz Srbije. — Sv. Oče so imenovali šest novih kardinalov. Anarhisti (prekucuhi) še vedno strašijo po zapadni Evropi. V Madridu na Španjskem so jih šest na smrt obsodili.

Gospodarske stvari.

Nekaj o vosku. Vosek je znan vsakemu človeku, ni pa tako znano, koliko voska je na svetu. Vosek je dvojen, rastlinski in čebelen. Rastlinski vosek se po malem nahaja v vseh rastlinah, n. pr. po bliščecem listju. V Japanu in južni Ameriki je po nekterih rastlinah toliko voska, da rastline kar stiskajo in kuhajo ter tako vosek izločujejo. Biti ga mora res veliko, ker je tudi v kupčiji znan in se kupuje in prodaja kot rastlinski ali japonski vosek.

Priskrbovalke navadnega, nam znanega medu so pa naše čebele, ktere ga, izsrkavajo iz rastlinskega cvetja, predelajo ga in si iz njega naredé svoje stanovanje. Ta vosek ali prav za prav te voščine pa še niso čist vosek, ampak treba jih je še le očistiti. Vosek dobivamo iz kuhanih voščin s tem, da ga s stiskalnico izločimo kakor tekočino iz druge nerabne tvarine. Čim mlajše in lepše so voščine, tem več in tem lepšega voska dobimo; če so pa voščine stare ali morebiti celo vsled čebelarjeve nemarnosti plesnive, potem dobimo tudi malo in slabega voska. Zato naj bi čebelarji pazili, da satovja ne pusté predolgo v panju, ker s tem sami sebi škodujejo. Tudi čebele starega satovja ne ljubijo, ter se večí del slabo sponašajo, kar je tudi čebelarju na škodo. Posebno pa naj čebelarji ne bodo tako zanikarni, da bi voščine brezskrbno v kak kot vrgli ter jih celo leto prepustil črvu in plesnobi. Iz take šare se dobi malo in slabega voska, in še ta nima nebene cene. Iz mladih in zdravih voščin se dobi prav lepo rumen, dišeč vosek, kteri se vsak čas lahko prodá.

Vosek se tudi ubeli, kakor platno. Bel vosek je veliko trji, nego prvotni rumeni. Rumeni vosek se stopí pri 62° C., bel še le pri 70°.

Vosek se rabi také mnogovrstno, da bi komaj našteali. Malo kteri obrt ga ne potrebuje nič, ven-

dar največ ga podelajo svečarji v sveče. Raznim oljem primešan daje vosek tudi razne zdravilne oblike in mazila. Papir, namočen v raztopljenem vosku, je posebno pripraven, da se z njim poveže vsakeršna posoda, katero bi radi obvarovali zraka in vlažnosti. „Kmet.“

Živinski sejmi meseca rožnika.

Dne 4. rožnika v Čajni in na Vratih; 11. v Pliberku in v Štebnu na Zili; 13. v Št. Mohorju in Višpriyah; 15. v Dravogradu; 18. v mestu Št. Vidu; 25. v Št. Juriju pod Dobračem in v Guštanju; 30. rožnika na Djekšah.

Novičar.

Na Koroškem. Pri Gostenčniku pod Tolstim Vrhom so našli v potoku utopljenega 53 letnega Tomaža Mežnarca. Doma je bil iz Slovenjgrijskega okraja. — Umrli je na Muti državnozborski poslanec Ožbalt Nischelwitzer v svojem 82. letu. Za njegovega naslednika se bodo sprijeli katoliški Nemci z liberalnimi. Naša dolžnost je, da pomagamo katoliškemu Nemcem, zato prosimo rodoljube na Brdu in v Štebnu na Zili, naj delajo na izvolitev konservativnih volilnih množ, kateri bodo potem glasovali za katoliškega kandidata. Morda bodo ravno slovenski glasovi zmago odločili. — O binokstih je bilo v Celovcu 1248 otrók birmanih. — Pogorel je Markic v Telnbergu nad Velikovcem. — V Glinjah je govoril g. dr. Kramar pri shodu kmetijske podružnice dne 27. t. m. — Veliko romarjev prihaja letos v Gospo Sveto. — V Dolah na Zili si je neki mož pajčevine položil na krvavečo rano, s tem si je pa kri zastrupil in je moral umreti. — Ponesrečil se je posestnik Filip Milovnik iz Zahomca na Zili. (Glej dopis.) — Toča je šla med Šmihelom in Štebnom pod Juno. — Učitelj Schupnig iz Pliberka, ki je gozil, da bo ustrelil šolskega nadzornika dr. Gobanca, je bil obsojen na tri mesece težke ječe. — Državni poslanec za volilni okraj Št. Vid-Wolfsberg, g. Vid Prettner, se je poslanstvu odpovedal.

Na Kranjskem. Pokojni kanonik Alijančič so volili 200 gld. za ustanovo šolarjem v Kovoru pri Trziču. Od obrestij se bo revnim šolarjem kupovala obleka. — Toča je pobila v občini Št. Rupert na Dolenjskem. Škoda se ceni na 40.000 gld. Nadalje je toča tolkla v Božjakovem, v Radovici, v Drašičih. — V Šmartnem pri Kamniku so dobili dva nova altarja. — Tovarno na Dvoru je kupil Jud Frič. — Strela je ubila 16 letnega fanta v Bušehi vasi pri Kostanjevici. — V Grahovem pri Cirknici se je pokazal legar (vročinska bolezen).

Na Štajerskem. V Laporju so imeli zlato poroko. — V Krčevini pri Ptujju je utonil 14 leten šolar. — Pod Ptujjem so hlapec in dva konja utonili v Dravi. — Podružna cerkev v Središču je dobila nove orglje. — Na Vranskem so umrli vč. g. župnik Balon, zvest podpornik „Mira“. — Lurška voda je ozdravila neko žensko v Št. Ilju pod Turjakom. Prej so jo dobri zdravniki brez uspeha zdravili. — Šolske hiše bodo zidali v Grižah, Št. Lenartu in pri Veliki Nedelji. — Pogorel je Špindler pri sv. Križu blizu Ljutomera. — V Središču je 10 leten deček v apnenico padel in smrt storil. — V Debru je neka dekla po neprevidnosti ustrelila svojo tovaršico.

Na Primorskem. Ajdovsko predilnico bodo drugo leto spet zidati začeli. Pa blizu tam je zdaj pogorela spet druga tovarna, namreč Nussbaumova tovarnica za testenino. — Po Krasu se klatijo volkovi in so že več ovc raztrgali. — V Trst pride v kratkem več angleških vojnih ladij. — Na starem pokopališču v Gorici se bo zidala cerkev v čast presv. Srcu Jezusovemu. — Mestni svet Tržaški se je izrekel, da nikdar ne bo dovolil slovenskih šol! Od „zarečenega“ kruha se pa največji kosi režejo, pravi pregovor. Morda bodo pa Tržaški Slovenci kakega pokrovitelja našli, ki bo še bolj mogočen, kakor je Tržaška gospoda.

Po drugih deželah. Na Dunaju so zidarji, ki so bili delo ustavili, zopet delati začeli. — Velik požar je bil v mestu Boston v severni Ameriki. Škode je za več milijonov. — V Donavo po smrt sta šla dva otroka, 13 letna deklica in 9 leten deček, ker sta se bala kazni. Samomori med otroci so bili nekdanj redka prikazen, zdaj pa niso nič novega. Krščanske izreje ni več!

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Č. g. Janez Ogris, župnik v Timenici, je dobil faro Kapljo v Rožni dolini, in č. g. provizor Štefan Bayer faro v Medgorjah.

Loterijske srečke od 26. vel. travna.

Trst 69 38 11 58 60
Linc 66 63 68 62 56

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi v nedeljo dne 3. rožnika 1894, ob 3. uri popoldne, v Ločah pri Gromatarju

shod

s tem-le vspeodom:

1. Govor o gospodarstvu in o kmetijskih zadrugah
2. Framazonstvo, liberalizem in socializem — najhujše bolezni sedanjega časa; dobra šola — najboljše zdravilo proti tem boleznim.
3. Poročilo o govoru č. g. državnega poslanca dr. Gregorca v državnem zboru o koroških šolah.
4. Domača zabava.

Med posameznimi točkami in pri domači zabavi peli bodo vrli peveci prvega slovenskega pevškega društva na Koroškem, „Gorošana“. Izvrstni govorniki so obljubili svojo pomoč. — Časi so resni; da ne opešamo, treba nam je dobrega pouka in poštenega veselja. Oboje nam obeta naš shod, h kateremu vse poštene Slovence in rodoljubne Slovenke vabi najprijaznejše **načelnništvo.**

Vstop je dovoljen le udom in povabljenim gostom.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Haber in okolico v Medgorjah

bo priredila zborovanje pri „Sudlarju“ v Podgradu v nedeljo dne 10. rožnika 1894 ob 4. uri popoldne s sledečim sporedom:

1. Pozdrav načelnika.
2. Slavnostni govor.
3. Govor o šolah.
4. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov.
5. Volitev zastopnika za občni zbor glavne družbe.
6. Razni govori in slučajni nasveti.
7. Igra „Svoji k svojim“.
8. Prosta zabava, pri kateri bodo sodelovali vrli Šmarješki peveci.

Slovenci in Slovenke, pridite v obilnem številu in pokažite, da gre „Slovenec na dan“.

Odbor.

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	70	5	85
rž	3	50	4	35
ječmen	3	90	4	86
oves	2	60	3	20
hejda	4	30	5	35
turšica (sirk)	3	30	4	20
pšeno fižol	5	80	7	25
repica (krompir)	6	20	7	75
deteljno seme	—	60	1	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 1 gld. 80 kr. do 2 gld. 50 kr. kisló 1 gld. 20 kr. do 1 gold. 80 kr., slama po 1 gold. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 50 do 66 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 29 do 33 gld. stari cent.

Služba mežnarja in organista

se razpisuje. Oglasila naj se blagovolijo pošiljati na podpisani farni urad, pri katerem se izvejo tudi dotični pogoji.

Farni urad v Lipi, pošta Vrba (Velden) na Koroškem.

Strd ali med,

pošteno blago, za to dober stojim, se dobi pri meni v večih in manjših merah. Kdor vzame manj ko 35 kil, plača kilo po 60 kr.; v večji meri se dobi ceneje.

S spoštovanjem

Valentin Selan,

posestnik in trgovec na Trati pri Cerkljah (Zirklach, Oberkrain).

KONJAK.

Ta iz krepkega, na lastnih goricah raščenega vina izveleca Francovka je skušen pomoček za oživiljenje dušnih in telesnih močij. Zoper protin, trganje, otrpnenje udov, revmatizem pomaga čudovito in uteši bolečine. Ena steklenica velja 1 gld. 20 kr. Stari konjak je za stare ljudi in take, ki so bolni v železcu, prava dobrota. Cena 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 steklenice, se mu dá skrinjica zastoj in plača se na pošti vozina. Dobi se samo pri **Benediktu Hertl**-nu, graščaku na Goliču pri Konjicah na Štajerskem

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svojo

☞ bogato zalogo vsakovrstne hišne oprave ☜
po najnižji ceni.

Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjskem obmestju št. 55.

Natorna vina,

dalmatince, tirolec, italijan, oger, **rudeče** in **bele vrste**, po 15 kr. liter in više; **Istrijanec** iz Umage, zelo priporočila vreden za take, ki imajo malo krvi, po 22 kr. liter v sodih po 56 litrov več. Za pristnost jamčim.

Nadalje priporočam svojo zalogo **moke** iz I. parnega mlina v Budimpešti v vrečah po 85 kil ter vse drugo **tržaško blago, mast, žgane pijače** itd. Vse prav dober kup.

Amand Prosen

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

Gostilnica „pri Kroni“

v Celovcu

na Velikovski cesti št. 9.

Lepo se zahvalim vsem slovenskim rojakom, ki so me do zdaj tako pogosto obiskovali, ter se priporočam še zanaprej. Moji gostje vejo, da imam zmirom **dobro vino in pivo** ter vedno frišne jedi dober kup. Imam tudi **postelje za prenočevanje**. Kedar pridejo **romarji**, jim tudi za silo preskrbim prenočišče. Imam tudi dvorišče in **hlev** za konje, če bi se kdo pripeljal in hotel pri meni izpreči. Priporočam se vsem Slovincem, posebno onim iz Podjunske doline, ki me osebno poznajo.

S spoštovanjem

Janez Otič, gostir.

Pijte kavo

vedno mešano z

Oelzovo

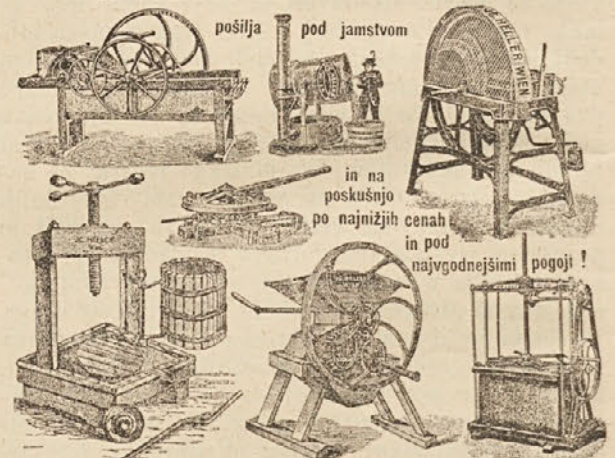

kavo

Zakaj? Zato, ker daje kavi prijeten duh in lepo rumenkasto barvo. Ker je Oelzova kava izdelana iz najboljše, čiste tvarine in je zelo tečna. Za zdrave in bolne je to okusna in krepka jed. Pri nakupu pazite na ime **Oelz** in na **varstveno marko**.

Dobi se v **vseh** boljših prodajalnicah za tržaško blago.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito železo, surovo ali prirejeno, za vsakovrstne stroje. Bogato ilustrovani 192 strani obsežni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

IG. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE № 49.

Preprodajalci se iščejo.

V vsaki fari in občini

se nastavi en pameten, spoštovan in premožen človek

☞ kot zaupni mož ☜

in bo imel kot tak precejšen postranski zaslužek. Pismene ponudbe je poslati z naslovom: „201.191 Graz, post. rest.“